

Nyhetsbrev - Folkehelsearbeid 4/2018

Dette brevet går til landets fylkesmannsembeter, fylkeskommuner og kommuner, og inneholder informasjon fra Helsedirektoratet av relevans for lokalt og regionalt folkehelsearbeid. Brevet inneholder ingen bestillinger eller oppdrag. Kategorier og temaer i nyhetsbrevene varierer.

Innspill og anbefalinger for videreutvikling av folkehelsepolitikken

Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utarbeidet en rapport med innspill og anbefalinger for videreutvikling av folkehelsepolitikken. Dette er et av flere grunnlag i departementets arbeid med ny folkehelsemelding i 2019. I rapporten ses folkehelse og bærekraft i større grad i sammenheng enn det som tidligere har blitt gjort på folkehelseområdet. Rapporten kan lastes ned på Helsedirektoratet.no.

Det avholdes innspillsmøte for ny folkehelsemelding i Oslo den 3. september. Påmeldingsfrist er 20. september. Se [Helse- og omsorgsdepartementets nettsider for mer informasjon](#).

Kontaktperson: Herdis Dugstad, Helsedirektoratet, avd. levekår.
E-post: herdis.dugstad@helsedir.no

Rapport fra Folkehelseinstituttet om forebygging blant barn og unge

Rapporten [Barn og unges psykiske helse: Forebyggende og helsefremmende folkehelse tiltak. En kunnskapsoversikt](#) er en oppsummering av eksisterende kunnskap knyttet til forebyggende og helsefremmende tiltak som har som mål å styrke den psykiske helsen til barn og unge. Rapporten benytter seg av systematiske kunnskapsoppsummeringer for å beskrive kunnskapsgrunnlaget på tvers av aktører, og på tvers av arenaer hvor barn og unge befinner seg. Basert på disse kunnskapsoppsummeringene er det grunnlag for en viss optimisme knyttet til muligheten for å forebygge psykiske lidelser, særlig angst og depresjon, gjennom målrettede tiltak. Rapporten er svar på en bestilling fra Helse- og omsorgsdepartementet om å oppdatere rapporten «Bedre føre var...» fra 2011. Den var det første forsøket på å gi en samlet fremstilling av kunnskap om tiltak for å fremme psykisk helse og forebygge psykiske plager og psykiske lidelser.

Hva sier forskningen om resiliens?

Hva sier forskningen om hvilke faktorer som skaper god psykisk helse, og om hvordan evnen til å tilpasse seg nye og utfordrende situasjoner kan brukes i å utvikle lokalsamfunn? På oppdrag fra KS har SINTEF gjort en kunnskapsoppsummering for å belyse tre problemstillinger:

1. Hva sier forskningen om hvilke faktorer som fremmer helse i et befolkningsperspektiv?
2. Hvordan kan forståelsen av resiliensbegrepet brukes i utviklingen av lokalsamfunn?
3. Hva er de viktigste beskyttelsesfaktorene i robuste lokalsamfunn?

Last ned rapporten [Resiliente og helsefremmende lokalsamfunn](#).

Anbefalte tiltak mot sosial ulikhet i helse

Helsedirektoratets Fagråd for sosial ulikhet i helse har utarbeidet anbefalte tiltak mot sosial ulikhet i helse. Med utgangspunkt i kunnskapsoversikten fra 2014 "Sosial ulikhet i helse: En norsk kunnskapsoversikt" (Dahl m.fl. 2014) og annen litteratur har fagrådet spisset budskapet ytterligere, og presenterer tiltak de mener bør prioriteres i innsatsen for å jevne ut sosiale helseforskjeller. Publikasjonen kan lastes ned på [Helsedirektoratet.no](#).

Kontaktperson: Herdis Dugstad, Helsedirektoratet, avd. levekår.

E-post: herdis.dugstad@helsedir.no

Verdens overdosedag den 31. august

Overdosedagen den 31. august er global – **World Overdose Awareness Day** – og ble etablert etter initiativ fra Frelsesarmeen i Australia. Overdosedødsfall skjer i nesten alle land i verden, og overalt er det injeksjonsbruk av opioider som er den viktigste dødsårsaken. Den internasjonale overdosedagen arrangeres for å spre budskapet om at de tragiske overdosedødsfallene kan forebygges.

For mer informasjon om Verdens overdosedag, se nettsiden overdoseday.com.

Mottoet i år er **Time to remember – time to act**. Det er allerede lagt ut arrangementer i fire verdensdeler.

Kontaktperson: Martin Blindheim og Kari Britt Åkre, Helsedirektoratet, avd. psykisk helse og rus.

E-post: martin.blindheim@helsedir.no og kari.britt.akre@helsedir.no.

Revidert anbefaling for måling av hodeomkrets på barn 0-2 år i helsestasjonen – ønsker innspill

Helsedirektoratet ønsker innspill til utkast til anbefaling for måling av hodeomkrets på barn 0-2 år. [Lenke til høringsutkast og informasjon om høringsinnspill finnes her.](#)

Høringsfrist er **5. oktober 2018**.

Samtlige anbefalinger i [Nasjonal faglig retningslinje for veiing og måling i helsestasjons og skolehelsetjenesten](#) er under revisjon, men arbeidet med anbefaling for måling av hodeomkrets har blitt prioritert. Resterende anbefalinger for veiing og måling vil publiseres på et senere tidspunkt. Reviderte anbefalinger vil inngå i [Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten](#).

Kontaktperson: Ida Sophie Kaasa, Helsedirektoratet, avd. barne- og ungdomshelse.

E-post: ida.sophie.kaasa@helsedir.no

Skolemat i sosiale medier uke 35-36

Skolestart står for døren og Helsedirektoratet vil i likhet med mange andre, rette fokus på det viktige skolemåltidet og hvordan gjøre skolematen enkel og sunn. Det blir en boost rundt skolemat i sosiale medier fra hhv. Små grep (Facebook og Instagram) og Helsedirektoratets Facebook-side. [Skolemateksperimentfilmene](#) brukes igjen og setter fokus på hvorfor skolemåltidet er viktig og danner grunnlag for refleksjon rundt betydningen av skolemåltidet og hva det kan bestå av. Hvordan står det til med spisetid i skolemat-Norge? Følg med og del gjerne våre statuser.

Abonnementsordningen Skolefrukt utgjør en viktig del av skolemåltidet/mat som spises på skolen. I [Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i skolen](#) heter det: «Elevene bør tilbys ordninger som sikrer tilgang til grønnsaker, frukt eller bær daglig». Det er nå mulig for både nye skoler og for elever på deltakerskolene å melde seg på Skolefrukt. Myndighetene subsidierer Skolefrukt med kr 1,50 pr stk. levert frukt/grønt. Skolefrukt kan bestilles for hele skoleuken eller for færre dager. Mange skoler/kommuner gir elevene gratis skolefrukt, les mer på [skolefrukt.no](#) om hvordan det kan gjøres.

Kontaktperson: Hanne Kristin Larsen, Helsedirektoratet, avd. folkesykdommer.

E-post: hanne.kristin.larsen@helsedir.no

Tilsynsordning for salg av tobakksvarer

Helsedirektoratet har nå lagt ut [veiledning på våre nettsider](#) for kommunen som skal føre stedlig tilsyn med salg av tobakksvarer. Helsedirektoratet skal føre tilsyn med grossistene, samt utvalgte salgssteder. Sidene vil bli oppdatert og ytterligere informasjon tilføyes fortløpende basert på tilbakemeldinger vi får.

Kontaktperson: Ramona Melanie Eichenberger, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse.

E-post: ramona.melanie.eichenberger@helsedir.no

KONFERANSER OG SEMINARER

Lanseringsseminar for måling av befolkningens livskvalitet

Tid: mandag 27. august 2018, kl.10.30 – 13.15.

Sted: Helsedirektoratet, auditoriet

OBS: Fulltegnet. Arrangementet vil bli strømmet på [Helsedirektoratet.no](https://www.helsedirektoratet.no).

Helsedirektoratets visjon er "God helse – Gode liv". Spør du den norske befolkning om hva som er viktig i livet er svaret god helse. Vi vet også at et liv hvor man opplever mening, mestring og tilhørighet er grunnleggende for god helse og livskvalitet. Høy livskvalitet er et gode i seg selv og bidrar til et godt liv også for de som har nedsatt helse. Vi må med andre ord følge med på livskvalitet i befolkningen; hvordan den utvikler seg over tid og fordeler seg mellom ulike befolkningsgrupper. Dette blir et viktig mål på om vi klarer å skape et godt samfunn for alle.

Helsedirektoratet har satt i gang et arbeid for hvordan vi kan måle livskvalitet, og nå lanserer vi et konkret spørsmålsbatteri som dekker alle nødvendige aspekter av livskvalitet. Arbeidet med de anbefalte spørsmålsbatteriene er ført i pennen av forskere fra SSB og NOVA, under faglig ledelse ved Folkehelseinstituttet. Spørsmålene har vært til gjennomlesing og drøfting både i norske og internasjonale fagmiljøer, og utgjør en kortversjon som kan inngå i allerede eksisterende undersøkelser, samt en hovedmodul som vi anbefaler legges til grunn for en nasjonal befolkningsundersøkelse om livskvalitet.

NYTTIGE LENKER – FOLKEHELSEARBEID

- **Helsedirektoratet:**
Folkehelse og forebygging: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse>
Folkehelsearbeid i kommunen: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>
Veivisere i lokale folkehelseiltak: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/veivisere-i-lokale-folkehelseiltak>
Søke om tilskudd: <https://helsedirektoratet.no/tilskudd>
- **Folkehelseinstituttet:**
Folkehelseprofiler og kommunehelse statistikkbank:
<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler>
<http://khs.fhi.no/webview/>
Diverse - lokalt folkehelsearbeid:
<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler/folkehelsearbeid-i-kommunen>
- **Helse- og omsorgsdepartementet:**
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/tema/folkehelse.html?id=10877>
- **Helsebiblioteket – samfunnsmedisin og folkehelsearbeid:**
<http://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse/metoder-i-folkehelsearbeidet>
- **Kommunetorget:** <http://kommunetorget.no/>
- **KS - Verktøykasse for strategisk folkehelsearbeid:** <http://www.ks.no/fagomrader/helse-og-velferd/folkehelse/verktoykasse-folkehelse/>
- **Sunne kommuner:** <http://sunnekommuner.no/>
- **Skadeforebyggende forum:** <http://skafor.org/>
- **Statens seniorråd:** <http://seniorporten.no/>
- **Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid:** <http://nemfo.no/>